

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy óra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-u. 1. sz.

a kir. itélőtábla épületével szemben,
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó föl-
 szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda:

**PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
 I. EMELET**

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vez. 101

Végelgyengülés.

Pécs, 1896. június hó 18.

Semmi kétség benne többé, hogy a mostani országgyűlés nem huzza ki az öt esztendőt, a melyre választották; úgy hirdik, hogy a felosztatás még a nyár folyamán megtörténik s az új választásokat őszre tervezik.

Ha aztán azt kérdezi az ember, hogy mi az oka ennek a felosztatásnak, erre a kérdésre — legalább józan alkotmánypolitikai okokkal — megfelelni nem képesek; mert a mit felhoznak, az nem indoklás, hanem inkább csak mentegetőzés.

A parlament felosztatásának joga, az alkotmánypolitika helyes elvei szerint, azért illeti meg a koronát, illetve ennek védő pajzsa alatt a kormányt, hogy oly esetekben, a mikor kiegyenlíthetetlen ellentétek merülnek fel a korona és a parlament, vagy a kormány és a parlamenti többség között, a koronának alkalma legyen új választások útján megtudni, hogy a felosztatás indító okául szolgált összeütközés friss benyomása alatt a nemzeti közakarathoz abban a kérdésben milyen a felfogása, a nemzet többsége a korona és a kormány, vagy pedig a volt parlament álláspontjára áll-e?

A korona és a parlament összeütközése nagy betegség az alkotmányos állam életében; ennek a betegségnek gyógyítására szolgáló orvosi műtét a parlament

felosztatása, mert ez a leghatékonyabb eszköz annak a betegségnek, a törvényhozás tényezői közti összeütközésnek a megszüntetésére: ha a nemzet többsége a koronának ad igazat, magától eltűnik minden ellentét, ha pedig az ellenkező nézet nyer többséget, akkor a nemzeti közakarathoz ismételt állásfoglalásának meggyőző ereje a legtöbbször a korona ellenzését fogja megszüntetni.

Van ezenkívül még egy alapos oka a parlament felosztatásának s ez az, ha a kormány a nemzet alkotmányos életére döntő befolyással bír valamely oly nagyszabású reformot akar életbeléptetni, a melyről az általános választások idején még szó sem volt, a melyre nézve tehát az ország választó közönsége akkor állást nem is foglalhatott.

Mindezek az okok azonban a mostani országgyűléssel szemben a legtávolabbról sem forognak fenn, mert a nagy többség mindent megszavaz, mint a parancsolat, a mit a kormány eléje terjeszt. A kormány sem igen alkalmatlankodik a koronánál olyan követelésekkel, a melyek teljesítése ott nehézségekre akadna, összeütközésről a parlament, a kormány és a korona közt tehát szó sem lehet.

Olyan nagyszabású reformok sem bántják a kormányt, a melyek a választások idején még aktuálisak nem voltak. Ilyen okból fel lehetett volna osztatni az országgyűlést az egyházpolitikai program

keresztülvitele előtt, mert a többséget az általános választásoknál csakugyan egészen ellenkező program alapján választották meg; de most hirdük-hamvuk sincsen olyan reformterveknek, a melyekre nézve a nemzet döntését kikérni akarnak.

Egyetlen indokot tudnak csak felhozni az időelőtti felosztatás támogatására, s ez az, hogy a képviselőház mai összeállításában már túlélte magát, végelgyengülésben szenved, a pártok a felosztatás tüneteit mutatják: fel kell tehát frissíteni ezt a törvényhozó testületet új erőkkel s új választásokkal az elgémberedett aggastyánból életvidor ifjút csinálni.

Hát az mind igaz, hogy a törvényhozás munkája az unottság, a kimerültség, az apathia szimptomáit viseli magán; igaz az is, hogy nem egészséges állapot az, mikor olyan fontos törvényjavaslat tárgyalásánál is, mint a milyen a kuriai bíróságról szóló, telefonon kell összetrombitálni a határozathozatalhoz okvetlenül szükséges minimális számú honatyákat: csak hogy ennek a betegségnek a gyógyítására nem alkalmas orvosság a felosztatás.

A mióta az országgyűlés időtartamát három évről ötre felemelték, ez a beteges tünet, a végelgyengülés, mindig jelentkezett az utolsó ülészek táján. Így volt az 1892-ben is, a mikor szintén csak azzal indokolták az országgyűlés felosztatását, mint most: már elvéhéd, fel kell tehát frissíteni.

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Két vénség.

Minden reggel elvisz az utam egy közkert mellett, melynek a sarkán vén koldusember üldögél. A koldulás tilos, így hát nem levett kalappal könyörög, hanem csak kinézi messziről a jövő-menőben az adakozót s ez előtt kalapot emel. Ennek olyforma látszatja van, mintha ő csak egy fáradt öreg volna, aki leült a sarokkőre pihenni s ekkor véletlenül elment mellette valamely ismerőse, akit köszöntött. A tilalomnak ez a csöndes kijátszása nem teljesen hazzon nélkül való. Egy-egy krajcárkát csak hullatnak a levett kalapba, mikor jó reggelt mond az öreg, arra megint megköszöni és kimarkolássza hamar a kalapból a rézpénzt. A pénz a zsebbe, a kalap a fejre kerül s amint jön újból valami jó lélek, megint köszön az öreg.

Kissé összeesett, de piros arcú ember, nagy ősz szakállal. A ruhája kopottasan rendes s kabátján ott ragyog valami medália, mely azt óhajtja igazolni, hogy a tulajdonos valamikor Kossuth katonája volt. Am Kossuth katonáinak nem osztogattak ilyen érdemeiket s a külső dekorációt ennél fogva a nagy szaladás hatvanhatos rézpénze képviseli. Ez

kiabálja az öreg melléről, hogy ő valamikor vitézlett, a mi ugyan nem föltétlenül bizonyos. A marsalai ezer olasz statisztikája, a mely szerint háromezer meghalt már belőlük s még ötezer néhány száz él, aligha mese. Nálunk is, aki valaha egy atillát szabott a híres kávészin posztóból a honvédeknek, mind részt vett a szabadságharcban. No mindegy. Az is szép dolog s ha valakit úgy talál a sorsa, hogy nagyon szegény koldus legyen, miért ne tenné meg, amit tehet az üzlete hasznára. Ez mindig hatással van. Katonaviselt emberek tudják legjobban, ha béna koldust látnak az utcasarkon, akinek fejét ócska katonasapká fűdi, azonnal zsebükből nyulnak pénzért s abból több jut a katonasapkás bédáknak, mintha nem volna katonasapkás — pedig úgy lehet, sohasem volt katona és korcsmai verekedésben törték el a lábát.

Az öregről sem lehet tudni bizonyosat, csak annyit, hogy igen kényelmesen üzi a mesterségét, ha rossz idő van, elmarad, nyáron nem várja be a delet, hanem amint föltámad a meleg, elhagyja a helyét s olyan léptekkel ballag hazafelé, hogy ha fejedelem, azt irnák róla, hogy föltöbb ruganyos.

Mifelénk visz el az utja, az akácfák alatt, a melyek most virágoznak és méhek döngnek föltűtük. Gyakran látom az öregot, amint egy ősz méltóságával halad. Nemrégiben ment kifelé, találkozott egy másik öreg

gel az ablakom alatt. Es a másik öreg valami visenjáró ember lehetett, dióbarna oros karjain föl volt gyűrve az ingujj, látszott rajta, hogy dologból jön s dologba megy.

— Jó napot kívánok — köszöntött a fölnyult a kalapja széléhez, ami tudvalevőleg mindig tisztesség.

— Áldjon Isten — felelte a medáliás.

— Hová mégy?

Amaz láthatólag megörült a szónak.

— Majd csak ki ide a partra — mondá.

— Hát kend?

— Gyűvök innen belülről é . . .

Egy pár pillanatig álltak így egymással szemben, a meggörnyedt ősz munkás és az egyenesebb öreg koldus. Az utóbbi astán félre nem ismerhető felsőbbbséggel így adta a szót:

— No. Hát hogy álltok otthon?

A munkás szomoruan a földre nézett, vénhéd barna kezeit összefogta s csak állt így egy darabig.

— Tudja az Isten — sóhajtotta. Ténförog az ember a világban, jár előre hátra, hogy möre találná a jobb sor, de csak egy fajtára akad mindig. Éppen, hogy vagyok.

— Hát otthon?

— Otthon se jobb. Az asszony megint a száraz beteséggel van. A Miska vejem oda kubikol az Olárországba, de annak sincs semmi látszatya. Vagy keveset keres, vagy

Csak hogy rendes, állandó bajt rendkívüli orvossággal gyógyítani nem lehet, nem szabad. Annak az elvénhedésnek igazi oka az országgyűlés tartamának hosszu voltában keresendő, s csak az a jó orvos, aki a betegséget a baj okának eltávolításával gyógyítja: egyedül helyes gyógyszere ennek a visszatérő parlamenti betegségnek tehát csak az országgyűlés tartamának megrövidítése, a három éves országgyűlés visszaállítása lehet.

Hiszen az az egyetlen elfogadható cél, a melyet az országgyűlési időtartam meghosszabbításakor bevallani jónak láttak, hogy t. i. minél ritkábban ujuljanak meg azok a viharos mozgalmak, a melyek a képviselőválasztásoktól elválhatlanok, eddig még elérve nem lett, mert öt éves országgyűlésünk eddig még nem volt s úgy látszik, nem is lesz. Az egész különbség az 1886. előtti s a mostani állapot között az, hogy azelőtt be lett tartva a törvényes időtartam, most pedig a kormány önkényére van bízva annak meghatározása, mert szabálylá készülni az öt év előtti felosztás, csak az időpont változik a kormány szeszélye szerint.

De arról szó sincs, hogy kormányaink az országgyűlés tartamát törvényhozásilag rövidítsék meg, mert a rendszeresen visszatérő felosztások által sokkal jobban tarthatják a markukban a mandátumaikat féltő képviselők üstökeit, másrészt pedig sokkal kényelmesebben hozhatják be feltétlen szolgálókat a képviselőházba.

Mert nálunk tótágast áll a parlamentarizmus nagy elve: nem a többség csinálja a kormányt, hanem a kormány a többséget.

Pécs sz. kir. város önkormányzati szabályrendelete.

Pécs, 1896. június 18.

(*) Sok vajudás után végre elkészült az ugynevezett szervezkedési szabályrendelet, mely azóta minden retortán keresztülmenve,

hogy nem akar küldeni. Keserves így otthon nagyon, tudja kend.

— Tudom.

— Mán csak — folytatta, a mint belekeserült a beszédbe a vén munkás — addig, a mig dolgozni tudok, addig dolgozok. De mán ez sem mén sokáig. Nem köll ám ugy az étel, mint ezelett. Ami vasláncot még most két esztendeje fölvettem, ma mán ha mondják: vödd fő, hozzá se nyulok, mert hiába huzom, velem mán nem gyön. Móg estére kelve, tudja kend, ugy fájnak néha a csont jaim, hogy azt hiszöm, most mén el túllem az eszem. Mán hogy aztán akkó, ha lemaradok a dologrul, oszt a Miska se gyön haza (mert semmi irását se kapjuk), hát tudja kend, akkó nem tom mi lösz velem. Az asszony ugyis möghal addig, azt nem féltöm, mer arra mán a doktor is rávetötte a köröszöt. De hogy én — mög a két kis unokám, mert kettő van a Péterke, mög a Jancsi. A Pétörke a kisebbik.

A mint sóhajjal kezdte, sóhajzással végezte az elárvult nagyapa. A medáliást is meghatotta a beszéd, mert azt mondta, simogatván szép fehér szakállát:

— Baj, baj.

Akkor az mondta a munkás:

— Hát kend, hogy van?

— Nono — felelt amaz. Vagyok.

— Most is ott lakik kend, ahun eddig?

most nyomtatás alá került, hogy a közgyűlési tagoknak is módjukban legyen az elaborátumot kellőleg tanulmányozni és ha netalán valami kifogásolni valót találnának benne, e tekintetben felszólalásaikat megtehessek a legközelebbi közgyűlésen.

Átolvastuk a terjedelmes szabályrendeleti tervezetet, melyből hogy végleges, állandó zsinormértékű szolgáló szabályrendelet legyen, a közgyűlés szankciója és a belügyi miniszter jóváhagyása szükséges. Mielőtt ezek bekövetkeznének, a tervezet egyik nagy hibájára akarunk reá mutatni, mely abban rejlik, hogy a tervezet szerint a polgármester jogosítva van az egyes tanácsi előadókat beosztani és áthelyezni.

Mert nagyon igaz, hogy a helyes adminisztráció alapfeltétele a jó fizetés és a tisztviselő elmozdíthatatlansága, mégis ez utóbbit nagyobb horderejűnek tartjuk, mint az előbbi, mert a tisztviselői önállóság, a mi a helyes közigazgatás sarkalatos köve, szerény fizetés mellett lehetséges és valószínű is, de ki van zárva akkor, ha a tisztviselő egy nem egészen illetékes fórum által bármikor is áthelyezhető.

Nem egészen illetékes fórumnak mondjuk azért, mert a tisztviselő munkakörét vagy az állapítja meg, a ki azt alkalmazza, vagy a ki munkájáért egyedül felelős. De mivel a polgármester a tanácsi előadókat nem nevezi ki, sem pedig azok működéséért nem felelős, teljesen illetékes fórumnak nem tekinthető.

A javasolt tervezet szerint a polgármester jogosítva van a főjegyzőt és négy tanácsnokot a feállítandó öt ügyosztályba beosztani és ezt a beosztást tetszése szerint bármikor megváltoztatni. Indokolva van pedig a polgármesternek ez a joga azzal, ha t. i. egyik tanács tag valamely ügyosztályban be nem válik, nehogy ez által a helyes közigazgatás szenvedjen, avagy e miatt az illetőt mindjárt fegyelmi eljárás alá kelljen venni, át legyen helyezhető más ügyosztályba, a hol talán beválik.

Itt tehát kivételes intézkedésről van szó, a mely nem az egész 75 tagból álló tisztikarra, hanem annak csak öt fő tisztviselőjére nyer alkalmazást, a mely kivételes intézmény kedvezni látszik a jó adminisztrációnak és a tanácsi előadóknak: a valóságban azonban a legnagyobb veszélyt rejti magában, mert az önkényes áthelyezések sérelmesek

— Ott, mondta. — Jó hely ez nagyon. Az igaz tudod, hogy az udvarra esik mind a két szobám, de van egy kertöm is előtte.

— Virágos . . . szölt busan a másik.

— Nem. Csak veteményös. Mán, hogy a mi idejére kikel.

— No ez szép hely. Nem licítál kendre sönki.

A koldus nevetett. Az ősz szakállá libegett ide-oda, olyan jóízűt nevetett.

— Hohó — kiáltotta — olyan nincs. Szeret engöm ott a gazda nagyon. Látod, a mult hétön is, hogy meghültem egy kicsit az üzletbe, oszt két nap heverés:tem otthon az ágyon, napjába kétccör hoztak le téjját neköm a gazdától.

Az ingujjas csodálkozva nézett reá.

— Téjját? — kérdé.

— Azt — adta a választ a medáliás és magyarázólag hozzátette: Van egy kis pénzöm a házigazdánál, valami 170 forint körül. Jó népek, hát nekik csak ugy adtam oda: nem szödök utána kamatot. Oszt ezt halájják a szivességükkel.

A munkás elborultan tekintett végig a kolduson. Nem szölt semmit, csak kezelt vele s utnak indult. A munkás, négy élet gondjával a vállán, meghajolva és lassan, a koldus ellenben keményen lépdelt és a botját urinembánomsággal ütögeté a földhöz.

T ö m ö r k é n y I s t v á n .

lehetnek az előadókra, nagyon leszállítják a tanácsi előadók és a tanács felelősségét, veszéyzetetik a tanács tagok és a tanács önállóságát, a helyes adminisztrációt, a város közönségének érdekeit és mindenek fölött a város fejlődését.

Kedvezni látszik ez a polgármesteri diskrecionális jog az öt tanácsi előadónak, mert oly privilegiumot biztosít nekik, a minőkkel más tisztviselő sem dicsekedhetik; mert míg a többi tisztviselő, mint pl. a polgármester, főkapitány, erdőmester ellen, ha kötelességeiknek meg nem felelnek, alkalmazkazzák a fegyelmi törvény szigorát, addig a tanácsi előadókkal előbb kísérleteznek, megpróbálják őket különféle ügyosztályokban, vajjon itt, vagy ott nem-e fognak megfelelni?

Ha az áthelyezés két tanácsi előadó kölcsönös beleegyezésével történik, ugy ebben sérelmet aligha találhatna valaki; de ha az egyik tanács tag a kötelességét nem teljesítő tisztviselő helyére, akarata ellen, helyeztetik át, ez legalább is kiméletlenség, ha nem éppen határozott sérelem; különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a hanyag tisztviselő hivatalában rendszerint nagyobb rendetlenséget, hogy ne mondjuk, Augiász istállót hagy vissza, a melynek rendbehozására kiváló szorgalmas tisztviselő szükséges: kétségtelen, hogy a legszorgalmasabb tisztviselő lesz leggyakrabban büntetve, mert kedvelt ügyosztályát ott kell hagynia, mások mulasztásait pótolnia és magát egészen új munkakörbe beleélnie.

Hogy ez a tisztviselői ambíciót nem növeli, hanem ellenkezőleg: a munkakedv előléására fog vezetni, azt hisszük, bizonyítani is felesleges; mert az a tanács tag, aki ügyosztályától nem kíván megválni, óvakodni fog attól, hogy nagyobb szorgalmat fejtsen ki, nehogy ezáltal az ő kisistene, életének ura, a polgármester előtt feltűnjék és alkalomadtán egy teljesen elhanyagolt reszort rendbeszedésére használtassék föl; viszont az a tanács tag, aki ügyosztályára reáunt, hanyagságával fog érdemeket szerezni arra, hogy egy másik ügyosztályba helyeztessék at.

Különben is nagyon naiv gondolkodásra vallana, midőn azt hinné valaki, hogy az a tanács tag, aki az egyik ügyosztályban nem felelt meg hivatásának, az a másikban pompásan be fog válni. Sőt ha tekintetbe vesszük, hogy a városi közigazgatás súlypontja éppen a tanácsban van, ezt az áthelyezéssel való kísérletezést ugy a nagy közönségre, mint a városi pénztárra nézve igen károsnak tartjuk. Mert míg egy-egy tanács taggal az öt ügyosztályban át kísérleteznek, az alatt a közönségnek százai vallhatják kárukat és a városi pénztárnak ezrei és ezrei uszhatnak el.

A városháza nem honvéd-menház honvédek nélkül, a hol az erkölcsileg, vagy szellemileg fogyatékosak örökös eltartásban részesülnek, hanem igenis, dolgozó műhely, a melyben szakképzett munkásokra van szükség, akik dolgozni tudnak és akarnak. A ki pedig nem képes, vagy nem akar dolgozni, az keresen magának másutt kenyeret, mert miatta csak nem szenvedhet Pécs városának 35 ezer lakosa.

Mivel pedig a polgármester, főkapitány, erdőmester stb. nem helyezhető át, továbbá efféle áthelyezések eddig sem voltak gyakorlatban, és mivel szaktanácsosok megválasztása Magyarország többi városaiban is jónak bizonyult, nem látjuk be, miért volna éppen Pécs városa kivételezendő. De különben is a tanács tagoknak önkényes dobálgatása, bizonyos tekintetben a statáriális rendszer jellegével bir, csak hogy szigorított kiadásban.

Statáriálisnak nevezzük, mert a polgármesternek áthelyezést elrendelő határozata, a mely az egyik tanács tagra nézve legtöbbször a megbélyegzés jellegével bir, épp ugy, mint a rögtönítélő bírósági ítélet, minden felelősség kizárásával azonnal végrehajtatik. A különbség csak annyi, hogy a statárium-

nál a delinkvensnek, mielőtt elítéltetnék, előbb módot és alkalmat nyújtanak a védelemre, addig a tanácsi előadók védelmük meghallgatása nélkül ítéltetnek el, a mi pedig a helyes jogrenddel össze nem egyeztethető.

Ennek az intézkedésnek az elfogadása azonban illuzórius, avagy legalább is kérdésessé teheti az előadók felelősségét is. Legszembeszökőbb hibája pedig az, hogy a javaslat megfelelő részének elfogadása veszélyeztetné a tanácsi tagok és ezzel együtt az egész tanács önállóságát és függetlenségét. A milyen a tanács, olyan a városi adminisztráció is.

Tudvalevőleg az eddig divó szokás szerint, a mi tanácsunkban a kollegialis rendszer uralkodik. T. i. mindenki előadhatja nézeteit, de a többség dönt. Nagyon helyesen. Több szem többet lát, több fej többet tud; és habár fölteszszük, hogy a város mindenkori polgármestere szellemileg és képzettség tekintetében fölülte áll a többi tanácstagoknak, mégis határozottan tagadásba kell vennünk, hogy egyedül ő tud mindent a legjobban és egyes esetekben lehessen egy másik tanácstagnak jobb véleménye. Szomorú tapasztalataink vannak e tekintetben a legutóbbi évekből.

Szükséges volna tehát, hogy a tanácstagok véleményüket, nézetüket, még ha a polgármesterével nem találkozik is, szabadon előadhassák. Ugy ám; de a tanácsi előadók feje felett Damokles kardjaként ott lebeg az áthelyeztetés veszélye, mindenki óvakodni fog attól, hogy a polgármesterétől eltérő nézetet nyilvánítson, avagy ilyent támogasson; mert az is megeshetik, különösen ha az az ellenvéleményt nem tűrő polgármester egy szeremind boszuálló, hogy az ilyen önálló nézetet hangoztatni merészkedő tanácsost addig helyesgeti át osztályokból-osztályokba, míg végleg ki nem küszöböli a városházáról.

Semmi szükség a polgármesteri hatalom nagyobb növelésére, következésképp ily korlátlan jogot, mint az a tervezetben kontemplálva van, a polgármester kezébe letenni nem volna célszerű. Elvárjuk tehát a város érdekeit szívükön viselő bizottsági tagoktól, még pedig pártkülönbség nélkül, hogy a tervezet tárgyalása alkalmával emez abszolutizmus ellen foglalnak állást, és gondoskodnak róla ugyanabban a szabályrendeletben, hogy minden egyes tanácsos munkaköre részletesen meg legyen szabva és a beosztást ezekre a munkakörökre eszközölje maga a közgyűlés, még pedig az illető tanácsos megválasztása alkalmával.

H i r e k.

Pécs, 1896 június 18.

A póruljárt vő.

Kedves szerkesztő ur!

Mint hogy becses lapja legutóbbi számában a „Füredre utazó feleségek figyelmébe” ajánlva tetszett egy igaz történetet elmesélni, legyen szives most egy általam leírt mesét közölni, a minek a címe ugyan a „Póruljárt vő,” de azért azt is teheti címe, hogy „A parthievadások figyelmébe.”

Ime a mese:

Egy gazdag kereskedő meghalt s óriási vagyonát egyetlen leányára hagyta. Az anya, a kinek magának is nagy vagyona volt s régi nemes családból származott, szégyelte azt az egyszerű nevet, melyet férje után viselhetett, azért a mint özvegy lett, első dolga volt újra összeköttetésbe lépni a főrangú családokkal. Nemsokára talált is egy herceget régi hirneves családból történelmi ösökkel s leánya csakhamar „hercegnő” lett.

Esküvő után így szólt a vő az anyós-hoz: „A természetes dolog, hogy gyakran fogjuk egymást látni, de csak úgy, ha ma-

gunkban vagyunk, mert azt mint eszes nő be fogja látni, hogy nem hívhatjuk meg magunkhoz akkor, ha nálunk társaság van. Ha az ajtónál a nevét bejelentené, elrémülne az egész vendégsereg.”

Keserű szavak voltak ezek, de nem csodálkozhatott rajta, hogy veje megveti azt a nevet, melyet ő maga is gyűlölt. Azonban segített magán, felvette családi nevét és így mindenütt szívesen fogadták.

„Nagyon jól van, nincs ugyan egészen helyén a dolog, de majd szemet hunyunk fölülte” — mondá a vő — kinek nagy oka volt a gazdag anyóssal kiméletesen banni. Egy napon egyszerre érkezett meg az anyós egy hercegnővel, leánya lakására. Az inas a hercegnőt előre bocsátva, kitarta az ajtónak mindkét szárnyát s úgy jelenté be a belépő előkelő hölgyet! erre az ajtót újra becsukta és most az ajtónak csak egyik szárnyát kinyitva jelenté be az anyóst, a „bárónét.”

Az anyós mélyen megsértődve panaszkodott vejének. — „Ebben a dologban sajnós, semmit sem tehetek — felelte ő; ez a szokás. Értem azt, hogy csodálkozik fölülte. Az ön köreiből az ajtót mindenkinek egyenlően nyitják ki, s minden különbség nélkül lép be az ember. Nekünk mint látja, bizonyos szertartásaink vannak. Az ajtók a belépő rangjához mértén nyitvatnak ki: mindkét szárny, fejedemnök és hercegnők előtt, egy szárny grófnők és bárónők előtt. Ez épen olyan szabály, mely ellen vétetni nem szabad, melynek alá kell vetnünk magunkat. Azért jövőre elégedjék meg egy ajtó-szárny nyal kedves mama.”

Az anyós nem szólt semmit, hanem erősen feltette magában, csak dupla ajtó szárnynyíláson belépni. Kerek egy millió tallér saját vagyonnal rendelkezett, s azzal elérte egy nő mindent. Érintkezésbe lépett különböző úgynökökkel és egy idő múlva csakugyan előkerült valami vidéki városból egy meglehetősen szegény „herceg.” A herceg szívesen fogadta az ajánlatot, azonban csak azon feltétellel, hogy az asszony vagyona reá irassék s fölülte teljesen és szabadon rendelkezessék.

Az anyós elfogadta a feltételt s a házasság megkötött. Az esküvő után a fővárosba utazott a fiatal pár s az új hercegnő sietett vejét felkeresni. „Jelentse N... hercegnőt,” — mondá az inasnak. Erre mindkét ajtószárny fölülte s az anyós nagy büszkén a terembe lépett. Nagy elgötélt volt ez neki, de még inkább megbozultnak érezte magát, midőn vejének savanyu arckifejezését látta, kinek a második ajtó szárny kinyitása egy millió tallérba került.

Matild.

Napirend 1896. június 19-én

Naptár: péntek, jun. 19. — Róm. kath.: Gyárfás. — Prot.: Protáz. — Görög-kel.: (június 7.) Teodót. — Zsidó: Tamus 8. — Nap két 8 óra 47 perckor; — nyugszik 7 óra 48 perckor. — Hold két délután 1 óra 8 perckor; nyugszik éjjel 12 órakor.

Időjárás: hőmérséklet 23 Celsius fok meleg; légnymás 751. Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő és eső várható.

Osztályvizsgák a felsővámház-utcai leányiskolában.

Központi választmány ülése a vármegyeház nagytermében d. e. 10 órakor.

— (Kaszinói estély.) A pécsi Nemzeti Kaszinó tegnap tartotta új palotájában első kaszinói estélyét, melyen elegáns és díszes közönség volt jelen. Városi közeletünk notabilitásai; a helyőrségi tisztikar első rangú tagjai; s általában a pécsi haute volée teljes számban volt képviselve ez estélyen, mely hogy úgy mondjuk, kétféle is volt. Kezdődött azzal, hogy a Kaszinó tágas terraszán, melyről a legszebb kilátás esett a villamos

ivlámpákkal besugársított díszes kerthelyiségre, az asztalokat körülülte a vendégsereg és Rác Gusztai zenéje mellett folyt a kedélyes, szép mulatság úgy tíz-tizenegy óráig. Ekkor már a fiatalság nem állhatta tovább, okkupálta a fényes tánctermet s ott meg Farkas Sándor nótáira megindult a tánc. S ha kint Rác Gusztit előkelőségünk szép száma hallgatta is, nem kevésbé büszke lehet Farkas Sándor arra, hogy ő meg a pécsi szép lányok elsőrendű koszorújának huzta a talp alá valót. Szóval minden tekintetben sikerült ez az első kaszinói estély, melyben a kaszinó régebbi estélyei egy szebb és dicsőségesebb jelenre támadtak. A kaszinó új palotája a felavató ünnepen és a mai estélyen kiállta a kritika minden tűspróbáját s most már el van ismerve városunk elite-közönségének legkellemesebb találkozó helyéül.

— (Jogtudori szigorlat.) Vassváry Ferenc, ki a pécsi jogakadémián most végezte kitűnő sikerrel a négy évi jogi tanulmányt, tegnap a budapesti tudományegyetemen kitüntetéssel tette le az első tudori szigorlatot.

— (Jogakadémiai hírek.) A pécsi püsp. jogakadémián ma fejezték be a vizsgálatokat, melyek eredménye igen kedvező. 50 jelentkező közül 1 lépett vissza és csak 3 bukott el, mi tekintve a statisztikailag bemutatott ama tényállást, hogy a jogászok közül 90 százalék legalább egy vizsgán elbukik, eddig el nem ért jó eredmény. Első alapvizsgára jelentkezett 27; ezek közül kitüntetéssel vizsgázott 5; egyhangulag 11, szótöbbséggel pedig 8 képesített. A második alapvizsgára terminust kért 12; ezek közül kitüntetéssel vizsgázott 2, egyhangulag 4, szótöbbséggel 5. A jog és államtudományi vizsga letételére 11 abszolválta joghaligató jelentkezett, kik mind sikerrel vizsgáztak. A tavaly realiskolát végzett, de latinnyelvből még érettségit nem tett rendkívüli joghallgatók is letették a póterettségit a pécsi főgimnáziumban, hol dr. Szeredy József apátkanonok szerepelt miniszteri kiküldötként és most az idén hallgatott tanév beszámíthatásáért folyamodtak a miniszteriumhoz.

— (Képviselőválasztók névjegysége.) Baranyamegye központi választmánya közhírré teszi, hogy az 1897-ik évre érvényes képviselőválasztási névsor összeállítási munkálatai befejeztetvén, e névjegységek július 5-től 25-ig közszemlére kitétetik. A névsor ellen felszólalások július 5-től 15-ig; ezekre pedig esetleges megjegyzések július 16-tól július 25-ig adhatók be.

— (Pótadófizetők figyelmébe.) A városi tanács közhírré teszi, hogy az 1896. évre kivetett általános jövedelmi pótadó lajstromok folyó hó 18-tól 8 napi határidőben a pénztári hivatalban közszemlére kitétettek és ott a hivatalos órák alatt az érdeklődők által megtekinthetők.

— (Kinevezések.) A vallás és közoktatásügyi miniszter Treszkonny János, kaposvári állami főgimnáziumi helyettes tanárt a IX. fizetési osztály II. fokozatába való sorolással a zsolnai királyi katolikus gimnáziumhoz rendes tanárrá kinevezte. — A pénzügyminiszter Mec Gézát a pécsi adóhivatalhoz adótitkárrá nevezte ki.

— (Segédlelkészek áthelyezése.) Aulich Dávid róm. kath. segédlelkés Gódrére, Cselenkó János Olaszra, Éber Géza Kurdra, Nunkovics Gábor Nádasra, Szánthó Ignác Zombára küldetett ki segédlelkészi minőségben. Ez új misés segédlelkészeket kívül áthelyeztettek Aronffy Ferenc pécsi hitoktató Villányra, Neumayer Dező Dunaszekcsőről a pécsi budai külvárosi

plébániára, Komócsy István Gödréről Dunaszekesrére, Trimi János Olaszról Szébenybe, Offenn Müller Zsigmond Berkesdről Kővágószőlősrre, Szabó Desső Fadról Berkesdre, Reiner Ferenc Hosszúhetényből Himesházára, Diósy József Himesházáról Hosszúheténybe, Heckenberger Konrád Harkanovcéről Podgájciba, végül Blaszekovics István Podgájciból Petrijevcibe segédlelkései minőségben. Gadó Sándor pécs-budaikülvárosi segédlelkéset pedig betegsége miatt állásától felmentette az egyházmegyei hatóság.

— **(Titokzatos kutbaugrás.)** Tegnap délután hat óra tájban egy ember szaladt be a budaikülvárosi rendőrlaktanyára, azzal a hírrel, hogy a katonai gyakorlóterén lévő kutba valaki beleugrott. A kut mellett egy nadrágot és egy kalapot találván, nyomban betelefonozott a központi rendőrségnek, honnan aztán kötelekkel és vasmacskakkal felszerelt tűzoltók mentek ki, hogy a kutból az öngyilkost kihalásszák. Erre már óriási néptömeg állta körül a kutat s mindenki csak arról beszélt, hogy ki ugorhatott bele a kutba, mert ime itt van a kut mellett a ruhája. A tűzoltók átkutatták a vasmacskakkal az egész kut fenekét, de hosszabb kutatás dacára sem találtak senkit a vízben. A kutbaugrás így nem bizonyult valóznak. Nem is látta azt senki, még az az ember sem, aki jelentette a rendőrlaktanyán; de a kut melletti nadrágról és kalapról mindenki erre következtetett. Hogy ezek a ruhák mint kerültek a kut mellé, az még titok; legnagyobb valószínűség szerint azonban valami csavargó hagyhatta ott, elunván azokat is magával cipelni ebben a nagy melegben. Ez esetből azonban következtetést vonhatna le a hatóság és azt a régi, fedetlen kutat, a melyet semmire sem használnak s csak kutya- és macskakölyköket fojtanak bele, betömethetné; mert a mi most csak vaklárma volt, máskor meg is történhetik s az öngyilkosok kutjának lehet elnevezni azt az elhagyott, régi kutat!

— **(Imádság-kóstolás.)** Nem hiába mozognak a tolnamegyeiek s több községben jelentik ki, hogy ők felekezetenküliek akarnak lenni, van is mostanában elég szó a községekben a vallásokról és arról, hogy ki milyen módon dicseri az Urat. Így legutóbb egy buzgó katolikusról azt vették észre Műszén, hogy az igen gyakran jár a református templomba. Tanakodtak is e körülmény miatt s végre meg is kérdezték tőle, hogy miért jár a másik templomba; talán bizony kálvinista akar lenni? A polgártárs megnyugtatta őket, hogy eszeágában sincs vallást váltogatni; csak az irás ama szavait: „mindeneket megpróbálgatok és ami jó, azt megtartsátok” — tartotta szem előtt s ezért sorban végigjárja a felekezetek templomait egy kis imádság kóstolás végett.

— **(Újítás a torony alatt.)** Eddig a városháza folyosóján az ügyesbajos embereknek egy fekete táblára krétával felírt névsorból kellett kibetűzniök, hogy ki az inspekciós alkapitány, a rendőrbiztos, tisztiorvos és állatorvos, hogy tehát kihez menjenek panaszra. Mostantól fogva azonban nem kell a krétával irt neveket silabizálni, mert egy célszerű újítást léptettek e tekintetben életbe. Azt ugyanis, hogy egy nagy pléhtáblára lemezeket illesztenek, mely lemezeken egy egy példányban megvan szép nagy és olvasható fekete betűkkel az ügyesbajos rendőrkapitány, rendőrbiztos, tisztiorvos és állatorvos neve s azokat aztán váltogatják a szerint, amint változik az inspekció sora. Így legalább nem történhetik meg, hogy valamelyik inspekciós nevet ledörgöljék a tábláról s az ügyesbajos ember nem tudja ilyenkor, hogy kihez forduljon.

— **(Megcsipett „író.”)** Az alsómalom-utca háztulajdonosai mostanában ha egy-egy reggel kiléptek a házuk kapuján,

teleirkálva találták mindenféle trágár mondatokkal a ház falakat. Bemesseltették ma; holnap már ismét ott állt a különféle csunya szó, nem egyszer vonatkozásba hozva egyik-másik lakos nevével is. A titokzatos író tegnap este aztán az egyik háztulajdonos elcsipette egy tizéves kovácsinas személyében, éppen akkor, mikor egy nagy darab fekete fassénnel pingálta a szép mottókat a háza falára. A megcsipett „író” átadták a rendőrségnek, s hol most a kóterban elmélkedhetik rövid írói pályafutásának dicsőségtelen végéről.

— **(Furfangos tolvaj.)** Furfangos módon lopta meg Szkerba Viktória kofa asszonyt a ma reggeli piacon egy eddig még el nem fogott fiatal jómadár. Az asszonyt behívták egyik közeli boltba, hol egy urinőnek beszélni valója volt vele s ez alatt az idő alatt a tolvaj odament ahhoz a szomszéd kofához, kinek felügyeletére bizta az asszony a holmijait s azt mondván, hogy egy kosár friss zöldséget bevisz utána a boltba, mert az a nagysága venni akar belőle, elvitte a kosár zöldséget. De nem ment be vele a kofaasszony után, hanem valahogy másfelé fordítván az utat úgy eltűnt, hogy még eddig nem bírták feltalálni.

— **(Meglopott demimonde.)** Higyje, ne higye akárki is, mégis úgy van az, kérjük alássan, hogy nemcsak Párisban, Budapesten, de a rendőrség jóvoltából és türelméből még Pécsen is vannak demimondeok. Félvilági hölgyek, kik bizonyos tekintetben bizonyos felügyelet alatt állanak; különben pedig elegánsul öltözködnek, még telik miből és multságokra is eljárnak, a melyik nem zártkörü. Hát egy ilyen pécsi demimondeval esett meg egy nemrég tartott multság alkalmával, hogy megjelent azon s egész estig egyedül unatkozván, este a kert fái alatt kockáztatott meg egy kis sétát, elfeledve, hogy a kézi táskáját otthagya az asztalon, a mely mellett unalmában tekintélyes számú söröket fogyasztott el. Mire a táská eszébe jutott s visszament érte az asztalhoz, azon nem volt semmi. Vagyis a kis kézi táská, benne egypár forintocskával, eltűnt, elveszett. A károsult hölgy azonban nem sietett mindjárt másnap a rendőrséghez; nem, hanem elkezdett nyomozni a gyanuba vett tettes után és tegnap meg is tudta, ki lopta el az ő igaz tulajdonát. Ekkor aztán jelentést tett a rendőrségnél s most a feljelentett tolvaj ellen az folytatja a vizsgálatot s az elveszett kézi táská meg is kerül, ha ugyan a demimonde jól szimatolt.

— **(Lopás a kulcslyukon keresztül.)** Ma reggel az indóház-utca 37. szám alatti házból egy küldönc azzal állított be a rendőrségre, hogy a házban nagy lopás történt. Az elzárt pincéből elloptak 28 liter zsirt, 9 üveg sört és 2 üveg pálinkát, de hogy mi módon, az megfeythetetlen. Tegnap este bezárták a pinceajtót s az ma reggel is zárva volt. Törésnek, feszítésnek a záron, vagy az ajtón semmi nyoma és így a tolvajnak a kulcslyukon keresztül kellett behatolnia, ha ugyan nem volt a pinceajtóhoz saját — kulcsa. De mert a boszorkányságban manapság senki sem hisz s nem is lehet az, hogy bárki is a kulcslyukon hatoljon be valahova s azon át varázsoljon ki egy bödön zsirt, sörös üvegeket és pálinkás palackokat: mégis olyan egyénnek kellett a lopást elkövetnie, a kinek a pinceajtóhoz kulcsa volt. Ezzel a kulccsal az éjszaka leple alatt kényelmesen kizárta a pinceajtót, besétált rajta, talán még gyertyavilágot is használt s így szakértelemmel összeválogatván az elemelendő holmikat, azokat lassacskán kihordta a pincéből, az ajtót ismét bezárta, a kulcsot zsebre dugta és a lopott zsirral, sörrel és pálinkával odább állt. A rendőrség megindította a nyomozást a kulcslyukon keresztül járó tolvaj kézrekerítése végett.

— **(Pecsenyére fájt a foga.)** Igenis, pecsenyére, még pedig fiatal libapecsenyére fájt a foga annak az ismeretlen tolvajnak, a ki tegnapelőtt Vass Péter, herendi lakosnak udvarába a kerítésen át behatolt s az éj leple alatt odasettenkedvén az udvar hátulján levő ólhoz, annak ajtaját, a mely csak úgy volt be támasztva, kinyitotta és az ott levő hat darab fiatal liba közül kettőt a két hóna alá vett s velük azon az uton, a hogy jött, el is ment. A lopást a gazda csak reggelre vette észre; persze ekkor már késő volt a tolvaj üldözésére sietnie s annak bizony úgy nyoma veszett, hogy még ma sem akadtak rá.

— **(Féltékeny cigány.)** Sánta Katinak hívják azt a cigány menyecskét Garéban, a kit az ura tegnapelőtt alaposan elhagyott, csupa — féltékenységből. Mert féltékeny volt a Katira az ura; féltékeny annak dacára, hogy az asszony nem valami szemrevaló s egyik lábára sánta is. Nem is a szerelem vitte féltékenységre az embert, hanem — a mint kihallgatásakor beismerte — az, hogy a felesége igen jó puliszkát tud főzni s ezért félti, nehogy máshoz pártoljon s ő elessék a remekül főzött puliszkák élvezésétől. Egy időre azonban mégis elesett a féltékeny cigány, mert a verekedésért börtönbe került.

— **(A kisasszony cselédkönyve.)** Diszkrét nyikorgással tárult fel a rendőrbiztosi szoba ajtaja s egy fiatal, csipkés ruhájú hölgy tipeg be rajta, divatos sárga cipőkben, kezében napernyővel és arcán lekötelező mosolygással. A rendőrbiztos udvariasan kérdi, hogy mivel lehet szolgálatára s a kisasszony nyomban elő is adja a panaszát, hogy elvesztette a — cselédkönyvét. Perze, más ember zavarba jönne erre a nem várt kijelentésre, de a rendőrbiztos, a kinek talán több mindenfajta emberrel volt már életében dolga, mint a mennyi hajaszála van, nem veszi el a hidegvérét, hanem nyomban a cselédkönyvét kereső kisasszony nácionáléja után tudakozódik. Kitűnik azután, hogy a kisasszony valahonnan a közeli falukból került be a szüleivel Pécsre s míg ott mezitláb futkosott, itt sárga cipőre, divatos ruhára és napernyőre is telik neki, bár a szegény papája csak utcaseprő. A cselédkönyvét pedig úgy vesztette el tegnap, hogy tiszta ruhákat vitt valakinek haza s a cselédkönyvét is közéjük tette, mert a helyszerzővel akart értekezni, hogy segítse be egy-két jól fizető helyre — udvarolni. S mindezt nyugodtan beszéli el a kisasszony s még csak el se pirul, pedig ugyan meglátszanék a pirulás egész a fehér válláig is, a melyet kíváncsi szemek példájául szabadon hagy a divatos szabásu, csipkés felöltője. A rendőrbiztos egyelőre várakozó álláspont elfoglalását ajánlotta a kisasszonynak, hátha megkerül valahogy a cselédkönyv.

— **(Tisztogatás a vármegyeházán.)** Alig fejezték be a lépcsőzet-átalakításokat a megyei székházban, most meg hozzáfogtak a tisztogatáshoz. A vármegyei árvaszéki helyiségek jötték először is tisztogatás alá s míg a régi, avult színezetű szobákat újra meszelik, az árvaszéki jegyzői kar áthurcolkodott a kis gyűlésterembe s ott végzi hivatalos teendőit. Egyéb változás is lesz legközelebb a székházban. Ugyanis a pécsi járási szolgabírói hivatal régi helyiségeit iratárnak rendezik be s ott lesz az iktató és kiadóhivatal is.

— **(Ellopott óra.)** Egy helybeli piktorlegényt, a ki üres óráiban különben mint szociálista vezérférfiú a tizenkettedik órát szokta emlegetni a gyűlölt burzsoának, az a szerencsétlenség érte a napokban, hogy elveszett a tula-ezüst zseborája. Egyideig maga is abban a véleményben volt, hogy az óra valahogy kiesett a zsebéből és úgy is jelentette be a rendőrségnél, hogy elvesztette

az óráját. Tegnap azonban olyasfélét hallott, hogy az ő órája az egyik elvtárs zsebében ketyeg, a ki nemcsak nem találta, hanem igenis úgy sinkofálta el a károsult zsebéből az órát egy borközi pillanatban. Természetesen, a rendőrség elrendelte a vizsgálatot a rejtelmes ügyben; de hogy kinek részén lesz majd az igazság, azt csak a rendőri nyomozás fogja megállapítani.

— (Eljegyzés.) Ma délben tartotta eljegyzését Perczel Béla bonyhádi főszolgabíró Schönherr Erzsike kisasszonnyal, Schönherr Mihály szállodatulajdonos leányával.

— (A prolog.) Csak nem rég lubickoltunk át egy hosszú, hűvös, nedves tavaszidényt és a hónap közepe táján oly aszfaltlágúító hősséggel köszöntött be, hogy jól beválják kánikulának. A király utcán és a sétatéren lenge ruhák váltják fel a tavaszi divatot. A pécsi uszodák kezdenek népesülni — izzad, aki nem dolgozik. A férjek pedig kezdenek lehangoltak lenni, a mi annak a helyzetnek tudvalevő szignaturája, hogy a szeretett hitvestársak élénken értekeznek már az orvos urakkal a nyári betegségek és az ezek ellen alkalmazandó fürdőhelyek iránt.

— (A katonaság és a millennium.) Több vonást jelenthettünk már a belügyminiszterium intézkedéseiből, a melyek mind a mai ezredéves kiállításunk katonai látogatásának előmozdításáról tanuskodtak. Mint újabban értesülünk, a hadügyminiszter nemcsak két heti rendkívüli szabadságot engedélyezett minden tisztnek, a ki a budapesti

ezredévi kiállítást megtekinteni kívánja, de ezenfölül elrendelte, hogy az állomásparancsnokságok minden tisztnek millenniumi utazására szolgálati menetlevelet állítsanak ki, miáltal az utazás tetemesen olcsóbbá válik, tehát a katonai tisztikar tagjai millenniumi utazásaikat többször megismételhetik.

— (Anyai igazságszolgáltatás.) Ez a furcsa história tegnap esett meg a Vasfördő melletti kassálón, hol egy csomó napszámos nép, lány és legény vegyesen dolgozott egész nap. Estefelé az egyik legény, miért, miért nem, elég az hosszá, hogy anynyira dühös lett egy leányzóra, hogy minden kiméletet mellőzve, a leányt arcul ütötte. A megbántott leány sirva ment át a szomszéd-földre, hol az anyja még két asszonnyal kapálgatott s elpanaszolta neki, hogy a legény egyszer pofonította.

— No, ha pofonított egyszer, én meg pofonítottam kétszer. Szólt az anyja ezzel a két asszonyt maga mellé vevén tanunak, átsietett a kassálóra, ott elébe állított a legénynek. Se szó, se beszéd, hanem mint a villám jobbról is, balról is egy-egy hatalmas pofon éri a legény képe felét, aki első pillanatban rá akarja magát vetni a leánya bántalmazását ilykép megtoroló asszonyra, de amint látja, hogy a két tanuul hívott asszony készenlétben áll mellette, a kapákkal felfegyverkezve, nem tesz semmit, csak elkorodik a helyszínéről.

Ma aztán feljelentette az esetet a rendőrségnél, a honnan a járásbíróhoz utasították, hogy ott keresse a kapott pofonokért az elégtételt. A mit annál könnyebben megtehet, mert hiszen tanuk jelentésében történt az egész dolog.

Művészet, irodalom.

○ Ezer év meseköltése. Benedek Elek nagy millenniumi mesekönyvének, a Magyar Mese- Mondavilágnak, a 41—43. füzetét kaptuk egyszerre, melyekben gyönyörűen megírt mesék, történeti és helyi mondák váltakoznak. Széchy Gyulától illusztrálva. Az öt kötetre tervezett nagy mesekönyvből négy kötet már megjelenés, a füzetek tehát az ötödik kötetből valók, mely az őzre szintén megjelenik. A Magyar Mese és Mondavilág még mindig megrendelhető az első füzetből számítva, 10 füzetenként 2 frt 50 krral a kiadó Athenaeum-nál, ugy szintén kötetekben is. Egy-egy kötet ára díszes kötésben 3 frt, egy füzet ára 25 kr. Mutatvány füzeteket kívánatra ingyen küld az Athenaeum.

Előfizetésre való felhívás

„PÉCSI FIGYELŐ”

XXIV-ik évfolyamának harmadik negyedére.

Midőn köszönetet mondanánk olvasóinknak, kik a „Pécsi Figyelő”-t, különösen az utóbbi időkben hasonlíthatlanul fölkarolták, egyben nem mulaszthatjuk el az évnegyed közeledte alkalmából előfizetéseik megújítására fölközni.

Előfizetőink szaporodása lehetővé tette,

tartva, vár reá nője, a jó nő. Ha nem is volt ily boldog mindegyik, még sem volt egy sem teljesen elhagyott. Volt egy kör, hol mindnyájan nyugalmat találtak, volt egy lény, ki keblök reményét soha sem hagyá kialudni, s e kör a fejedelem háza, e lény maga a fejedelem volt. A kies Rodostó legszebb részén, az örményeklakta városrészben árnyas kerttől körített díszes épület volt Rákóci számára fenntartva, kinek kíséretét a bujdosók teljes száma képezé, kivéve az Eszterházi és Bercsényi családot, kik a város más-másrészén telepedtek le. Itt kellett megnyugodniok azoknak, kiknek szavára egykor egy nemzet ragadott fegyvert, kik hatalmukkal megremegtették Bécs urát is, kik utolsó erőfessítésig küzdöttek a rabbilincszéttörésében, — de hiába, sikertelenül!

Hogyan nyújthatott volna ez a világ zajától távol eső hely annak a fáradhatatlan léleknek megnyugvást, mely szive első dobbanásától kezdve mindig hona javára célzott s igáját leemelni igyekezett? Nem is volt megelégedve Rákóci; nem volt különösen akkor, midőn hírét vette a békének, mely a porta és császár között kötött. Tehát azért jött ide? Az nem lehet, hogy ő itt haljon meg, távol honától, melyért pedig mindenét feláldozta; neki a hazai földben kell nyugodnia. S éppen azért ismét megkezdte a francia udvarral a tárgyalásokat, melyek most még oly kedvezők sem voltak, mint az előbbiek. És hajh, a nagy férfunak e szűk helylyel kellett beérnie: itt siratni a hazát és fiait.

Mikes hűen követte urát Rodostóba is. Az ő lelkében csak egy vágy élt most, csak egy hang emelkedett és ez hivatásának hangja s azon jámbor óhaj volt, hogy urát megelégedett nyugalamban lássa

illatos virágcsokrot tartva; ajkán azonban egyszerre megakadt a dal, midőn a két lényt megpillantá.

— Jöjj, jöjj, Susanne; miért állsz oly meglepetve. Minket érsz tilosban s mégis te remegsz, kis bobó.

— Bocsánat asszonyom, de — nem reméltem, különben is — —

— Különben is nincs mit titkolnunk, tehát megvallom, hogy Mikest én tartottam magamnál, hogy együtt próbáljunk e rengetegben szerencsét, de lásd, hová jutottuk.

Mikes nem merte tekintetét felemelni; keze remegve játszott fegyvere faragványával. Ugy érezte, hogy a két nő tekintete rajta pihen; az egyiké gyönyörködő kedvteliséssel, a másiké szemrehányással. Hogy végre a csendet megtörje, bizonytalan hangon szólítá meg a fiatal leányt.

— Hiába kerestük mindeddig a társaságot; kisasszony talán — —

— Oh, már régen a tanyán vannak. A fejedelem valóban nagy szerencsével ejtett el egy pár gimet s örömről e felett igen nagy.

— Ugy hát menjünk; nézzük meg azt a szép szákmányt.

Egészen megváltozott hangon, csaknem kedvetlenül röpitette ki ajkain Eszterhásyné e szavakat s felugorva a puha pássitról, előre sietett s nemsokára eltűnt a fák között. Mikes tétovázva állt helyén, s csak akkor indult meg, midőn a Zeussinak nevezett leány is követé a távozó nőt. Szemei most már nem tapadtak a bokrokra, nem keresték az ösvényt; ott haladt előtte a karcsu alak, reá függeszté tekintetét s követte, mint

hogy a „Pécsi Figyelő“ immár meg-nagyobbodott terjedelemben jelenjen meg és nyújtsa mindazt, a mi az olvasó közönség igényeit kielégíti.

A „Pécsi Figyelő“ dolgozótársai hivatásos ujságírók, nem állanak semmiféle hivatali kötelekben, megírják napról-napra az események sorozatát, az iránycikkeket és tessik ezt annak az elvnek a szolgálatában, mely a „Pécsi Figyelő“ multját és politikai programját képezi egyszersmind, mely nem más, mint a függetlenségi törekvéseknek folytonos ébrentartása.

Ezeknek a törekvéseknek zászlótartója közel negyedszázada a „Pécsi Figyelő“, melynek főerősségét képezte a multban, valamint képezni fogja a jövőben is, az igazságnak pártatlan kimondása.

Vezércikkeink mindig aktuális eszméket ölelnek fel és már előre tájékoznak a közönséget a politika és társadalmi élet ugynevezett szálló ígéiről.

Tárcarovatunkban főszólyt helyezünk azok irodalmi színvonalára és legszivesebben saját nevelésű gárdánk dolgozatait mutatjuk be.

Közgyűlési tudósításainkat a hűség és megbízhatóság jellemzi, a miben nagyban segítségünkre van gyorsíró munkatársunk.

Naponkint adunk egy-egy humoros karcolatot, vagy politikai verset és hetenkint a már szinte közkedveltségnek örvendő heti krónikát, mely a gúny

fegyverével ostorozza az apróbb félszegéseket és irtja a gyomot.

Hirrovatunk napról-napra élénkebb és változatosabb és oly terjedelmes, hogy vidéki lapok alig versenyezhetnek velünk e téren, a mit belső dolgozótársaink busgalma mellett nagyszámu külső dolgozótársainknak és vidéki levelezőinknek tudhatunk be.

Ezenkívül a közgazdaság, tanügy, törvényszék, irodalom és művészet külön rovatai tessik érdekessé a „Pécsi Figyelő“-t, a mit országgyűlési és távirati tudósításaink csak fokoznak. Kipróbált fővárosi tudósítónk gondoskodik róla, hogy a mi közönségünk a legfrissebb híreket a „Pécsi Figyelő“ből előbb tudja meg, mint a fővárosi lapokból.

Ezenkívül naponkint négy oldal regény szöveget adunk lapunkhoz, melyek összegyűjtve csinos kis kötetet képeznek, és pedig évenként 4—5-öt.

Heti kiadásunkat továbbra is fentartjuk a szerényebb anyagi viszonyok közt levő olvasóink részére.

Teljes bizalommal fordulunk tehát a közönséghez és kérjük az előfizetéseknél előbb való megújítására, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon elő.

A „Pécsi Figyelő“ előfizetési ára marad a régi. A napilapnak, mely ünnepe- és vasárnapok kivételével naponta az esti órákban jelenik meg Pécsen, előfizetési ára negyedévre 2 frt 50 kr.,

egy óra csak 85 kr.; a heti kiadásé félévre 1 frt 50 kr., negyedévre 75 kr.

Hazafigas tisztelettel

„Pécsi Figyelő“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése június hó 18 án. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.)
Sima Ferenc indokolván tegnap beadott indítványát, Bánffy Dezső b. miniszterelnök annak elutasítását ajánlja, mire a többség szavazott, mint a parancsolat s egyszerűen a napirendre tért.

A kuriai bírákodásról szóló vitát a 169. §-nál kezdték meg és folytatták, a mely a vallásossággal való visszaélésekről intézkedik. Résztvettek a vitában Issekutz Győző, Várady Károly, Sima Ferenc és Visontai Soma, a kik mindannyian különféle pótlásokat és módosításokat hoztak javaslatba; a többség azonban egytől egyig mellőzte azokat.

TAVIRATOK.

— **Katasztrófa a várbeli gőzsiklónál.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Tegnap éjjel 11 óra után nagy szerencsétlenség történt a budai lánchídfőnél levő gőzsikló állomáson. Bánffy Dezső b. miniszterelnöknel estély volt, onnét többen távoztak a vendégek közül

a tenger lakosa az észak csillagát. Lelkében levertség és öröm, gyanu és félelem hullámozottak; nem értette a szép nő titkos viselkedését, nem a leány fájdalmas meglepetését és savorát, nem amannak rögtöni felbossankodását és emez engesztelékeny tekintetét.

A ritka vigalmu nap másik fele is eltelt gyorsan, mint minden öröme a földnek. A leáldozó nappal együtt hagyta oda a bujdosók csapata a rengeteget, utolsó bucsut intve a százados tölgyeknek, éppen, midőn a vérvörös színbe öltözött égi vándor utolsó csókját hinté a földre. S mikor a csillagok myriádjai mosolyogva néztek szét az északában, melynek ők világító oszlopai szolgáltak, miként az édes, de csalfa remény az élet sötétjében, mindenki az édes álom karjaiban pihente ki a kedves emléktű nap fáradalmaikat. Csak egy szobából hatott még ki egy kis fény a kerek udvarra, melynek lakója gondolataiba mélyedve ült rozszant asztala előtt, majd tollat ragadva irt lázas sietséggel. S minél inkább teltek a lapok előtte, annál jobban megelégedve tekintett azokra s szemeiből lelkesültség sugárzott. E szép nap emlékeit írta meg, érdemesek voltak reá . . .

Es éber virrasztó Mikos Kelemen volt

VI. INGADOZÓK.

„A szív csak a jelenvalót sóhajtja:
az okosság a jövődőről is gondoskodik“

Mikos.

Te kicsiny város ajMarmoránál, ti fehér házak az erdő ölen, te virágos mező a helység körül, te azurkék ég a kimagasló mecset felett, mily bájt ajándékozott nektek a természet. Valóban az örömkök és élvezetek helyévé alkotott benneteket, hogy a hívő muzulmánok már e gyarló földön is éldeljék a paradicsom édenét és mégis nálad, Rodostó, nincs gyászosabb emléktű vidék előttünk, a Kárpátokkörítette föld lakói előtt. Egy nemzet reményét temették ide el, el örökre, hogy ne támadjon fel soha többé; egy nemzet fejeit tartották itt a hatalom emberei barátságukkal fogva, hogy ne legyenek képesek felkelni a zsarnokság ellen; egy nemzet szemei tapadtak akkor könyezve reád, most csak a jámbor unoka repit feléd sirató szavakat. Talán ama félistenek könyétől oly puha pázsitod, oly dus rengeteged, oly mélabusan csörgő patakod?

A padisah akaratára Rakóci és hivei Jenikőből eltávozva, Rodostóba érkeztek, melyet állandó lakásul jeleltek ki számukra. Állandóság! Ah, mily boldogok lettek volna, ha mindegyiküknek lett volna enyhe tűzhelye, melynek melege mellett csesemőjét karjában

a jelzett időben és a siklót vették igénybe a lejuvetelnél. A felülről érkező kocsik, miután a gépész helyéről eltávozott és így fékezésükről senki sem gondoskodott, a fűtő sem, a kocsik óriási erővel a falhoz vágódtak és izzó-porrá zuzódtak. A legfelső kocsiban ülő Prileszky udvari hivatalnok mindkét lábát eltörte, a legalsó kocsiban a Bánffy b. estélyeiről hazatérő öt külföldi hírlapíró könnyen s Horovitz, a „Daily Chronicle“ munkatársa, súlyosan megsérült és ez utóbbi agyrázkódást is szenvedett. Bánffy b. termei nyomban kiürültek és az összes vendégek a szerencsétlenség színhelyére siettek. A vendégeket nagyon leverte a szomorú látvány. Prileszkyt maga Perczel Dezső belügyminiszter vigasztalhatta, míg az orvosok megérkeztek és az első kötözést megadták.

Szerkesztői üzenet.

Aalbach és Weiser orfeum-igazgató uraknak Helyben. Hozzánk intézett levelükből azt, hogy önök és társulatuknak legtöbb tagja magyar honpolgár, valamint hogy azt a magyarfaló német hölgyet el fogják bocsátani, tudomásul vesszük; ami azonban nem teszi indokolttá, hogy hirdetésüket és levelüket közzéadjuk, miután mi elvileg ellenségei vagyunk minden néven nevezendő németnyelvű orfeumi előadásnak — Magyar ország területén. Természetesen a tisztelet jegyet sem vesszük igénybe.

9824. sz.
1896.

H I R D E T M É N Y .

Alulírott tanács ezennel közhirrre teszi, hogy a városi szegényház tulajdonát képező

● Apáczá-utca 8. számú emeletes ház ●

tágas kerttel és udvarral 1896. évi július hó 7-én délelőtt 9 órakor a gazdasági tanácsteremben (Városház, II-ik emelet, 33. ajtó) zárt ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árverésen 15000 frt kikiáltási ár mellett eladatik.

Felhivatnak tehát venni szándékozók, hogy 1000 frt bánatpénzzel felszerelt zárt ajánlataikat legkésőbb folyó évi július hó 6-án déli 12 óráig a városi polgármesternél nyujtsák be, avagy a bánatpénz letétele mellett a szóbeli árverésen vegyenek részt.

Az árverési feltételek Herbert János gazdasági tanácsnoknál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Pécsett, 1896. évi június hó 16-án.

Pécs szab. kir. város
Tanácsa.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

Csukás Zoltán épület-, horgany- és diszmű-bádogos

Pécsett, király-utca 28. szám, a „pánczéloshoz“

ajánlja saját készítményű

erős fürdőkádjaikat

legjobb szerkezetű

jégszekrényeit,

szagtalan

angol cloettek fölállítását,

nagy választéku

konyhaberendezéseit,

tető és torony fedések,

tető csatornák

és czink ornamentikai munkák,

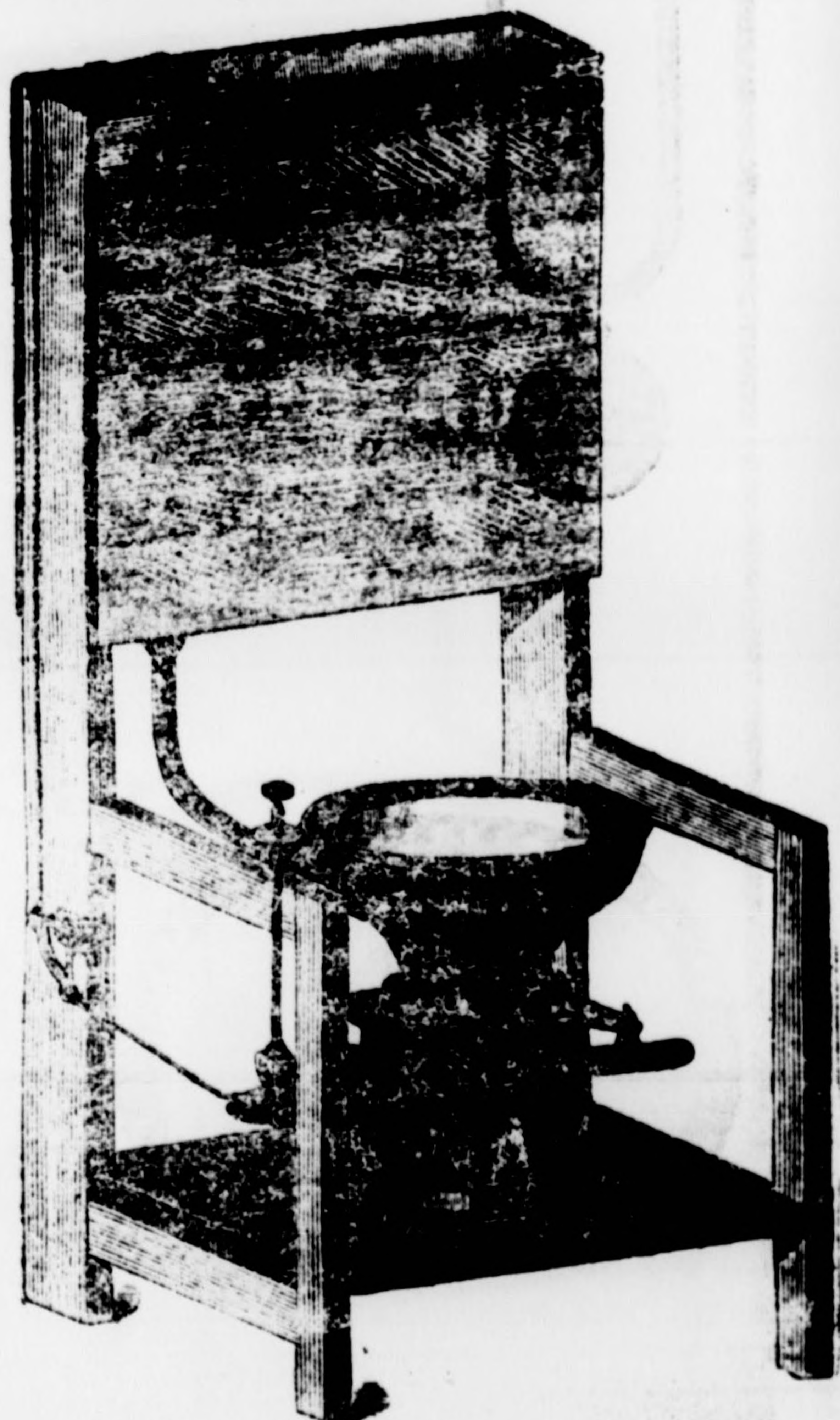
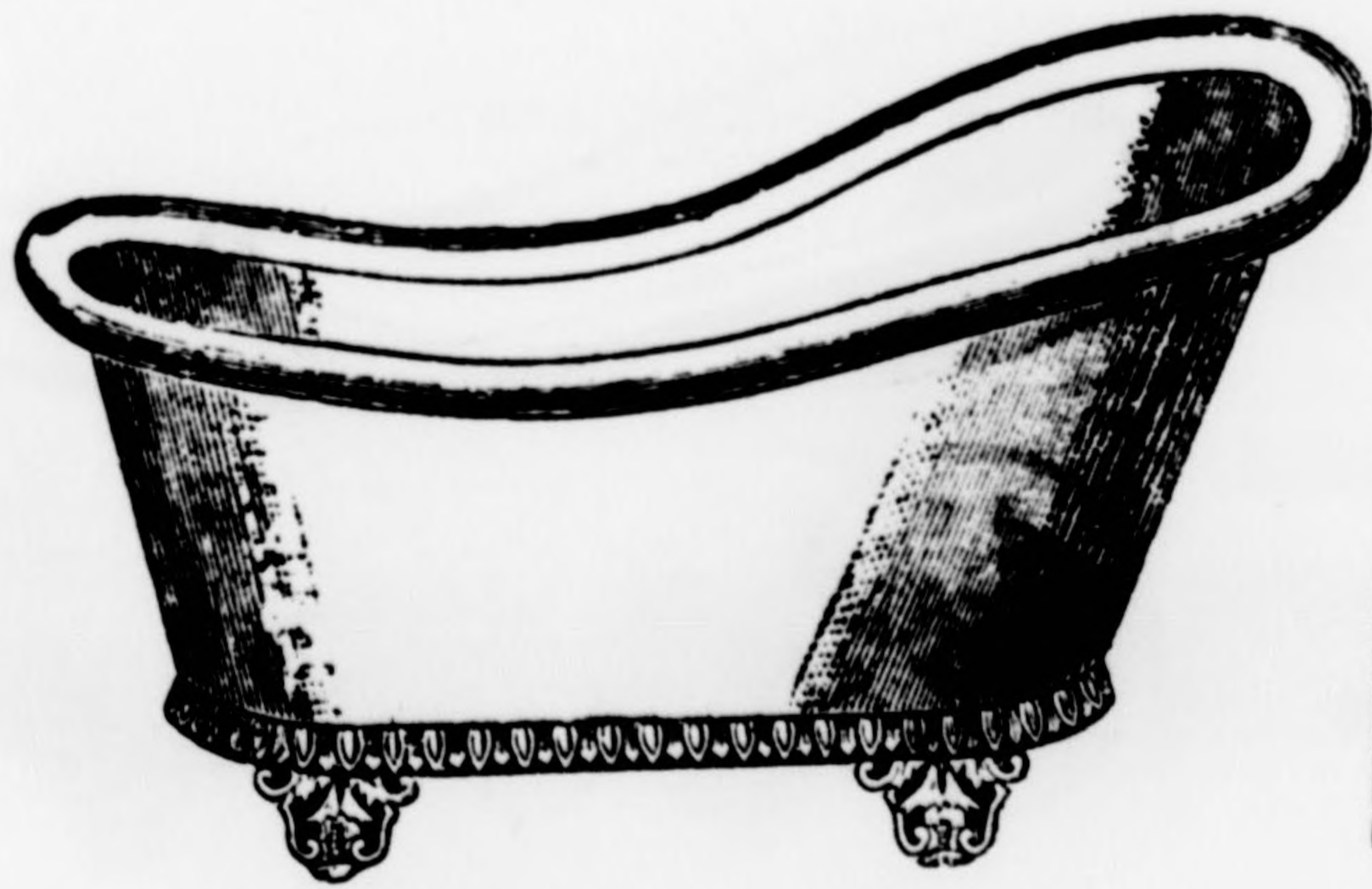
csatorna javítások

és

festések

a legolcsóbb árak mellett elvállaltatnak.

Fürdőkádokról, hástartási és teljes konyha-berendezési cikkekről kívánatra képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Postatakarékpénztári számla 4493.

Telefon szám 78.

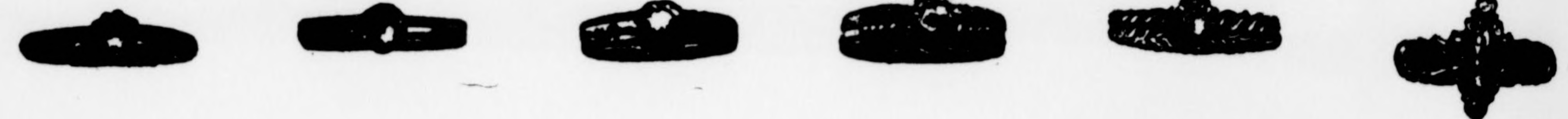
Schönwald Imre

vizsgázott órás, ékszerész és látszerész

Pécsett

Király (fő) utca Hattyu-épületben.

A közelgő **bérmálási ünnepélyek** alkalmából bátor vagyok a nagyérdemű közönség és tisztelt vevőimnek a jelenleg raktáromon levő és a legujabb divatnak megfelelő kiváló finom izlésű **ékszer, arany és ezüst árukat**, valamint a legjobb **uri, női és gyermek arany, ezüst és nickel zsebórákat** a következő legjutányosabb **gyári árszámitással** felajánlani:

1 valódi arany velencei nyakláncz, zománczozott amulettel	8 frt 50 kr.— 10 frt és 12 frt.
1 valódi angol arany nyakláncz szívmedaillonnal	10 frt— 12 frt és 15 frt.
1 finom valódi arany kereszt	2 frttól— 6 frtig.
1 " " " " valódi opál, ametyst vagy más ékkövel	4 frttól— 12 frtig.
1 finom valódi arany kereszt nemes opál és igazgyöngy és gyémánttal	12 frttól— 50 frtig.
1 finom valódi arany sima karkötő szívfüggővel	10 frttól— 12 frtig.
1 pár valódi arany legujabb fülbevaló önzáró csukóval	6 frttól— 40 frtig.
1 valódi arany óraláncz, lánczkarkötő, valamint öncsukó karkötő	20 frttól— 50 frtig.
Valódi aranynyal tartósan bevont ezüst-áruk, karkötők különféle ékkövekkel	3 frttól— 10 frtig.
Valódi aranynyal tartósan bevont nyaklánczok	1 frt 20 krtól— 3 frtig..
Valódi aranynyal tartósan bevont párizsi zománcz zott amulettek	1 frttól— 2 frt 50 krig.
1 egyfedelű arany női óra pontosan járó szerkezettel	15 frttól feljebb.
1 kettős fedelű arany női óra diszesen vésett vagy zománczozott tokban	16 frttól feljebb.
1 kettős fedelű ezüst női óra	6 " "
1 kettős fedelű tula női óra	10 " "
1 kettős fedelű arany férfi óra	40 " "
1 egy fedelű arany férfi óra	25 " "
1 kettős fedelű valódi ezüst remontoir óra legjobban kipróbálva	6 frt 50 krtól— 9 frtig.
1 kettős fedelű valódi tula remontoir óra	7 frttól— 10 frtig.
1 kettős fedelű tula óra ancer szerkezettel	8 frttól— 24 frtig.
1 feketére oxidált aczél óra	4 frttól— 10 frtig.
1 " " " " naptár mutatóval	12 frt 50 kr.
1 legjobb minőségű nickel remontoir óra pontosan kipróbálva	4 frttól— 5 frtig.

Midőn még fentemlitett áruknak bevaárlása ujjólag a nagyérdemű közönség és tisztelt vevőimnek becses figyelmét felhívni bátorkodom, vagyok minél számosabb látogatást kérve

kiváló tisztelettel

Schönwald Imre.

Saját aranyművesi, vésnöki és **legujabb izlésnek megfelelően berendezett legjobb órajavitási műhely,** ahol minden e szakmába vágó javítások a legjobban és legolcsóbban elkészíttetnek